

Medya İçeriklerinde Kamu Diplomasisinin Metin Madenciliğiyle Analizi: Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi Örneği

A Text Mining-Based Analysis of Public Diplomacy in Media Content: The Case of the Nation's Library of Türkiye

Kaan ÇINAR*^{ID}, Ahmet GEDİK**^{ID}

Öz

Amaç: Kamu ve kültürel diplomasi, devletlerin uluslararası alandaki etki ve görünürlüklerini artırmada önemli bir araç olarak kullanılmaktadır. Medya içerikleri, kamu diplomasisi ve yumuşak güç söylemlerinin nasıl üretildiğini ve şekillendiğini anlamada kritik bir rol oynar. Bu çalışma, metin madenciliği teknikleri kullanarak Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin medya içeriklerinde kamu ve kültürel diplomasi bağlamında nasıl temsil edildiğini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında, kamu diplomasisi ile ilişkilendirilen anahtar temalar ve anlatılar belirlenerek, diplomasi söyleminin medya aracılığıyla nasıl inşa edildiği ortaya konulacaktır.

Yöntem: Bu çalışma, 2019–2024 yılları arasında Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin çevrimiçi haber portalında yayımlanan 194 haber üzerinden kamu diplomasisi söylemlerinin medya temsillerini analiz etmektedir. Veriler Python dili ve web kazıma teknikleriyle toplanmış; analiz sürecinde kelime frekansı, TF-IDF, kelime ağı ve bağlam analizi gibi metin madenciliği yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma, kamu diplomasisinin etkisini ölçmekten ziyade, medya içeriklerinde bu söylemin nasıl biçimlendiğine odaklanan metodolojik bir çerçeve sunmaktadır.

Bulgular: Analizler, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin medya içeriklerinde kamu ve kültürel diplomasi bağlamında nasıl temsil edildiğini ortaya koymuştur. Kelime frekansı analizinde “ziyaret”, “sergi” ve “büyükelçi” gibi kelimeler öne çıkarken, bağlam analizi bu kavramların diplomatik etkileşimler ve kültürel etkinliklerle ilişkilendirildiğini göstermiştir. Zaman serisi analizi, diplomatik ve kültürel faaliyetlerin 2020 ve 2021'de yoğunlaştığını; TF-IDF analizi ise “sergi” ve “kültürel miras” kavramlarının öne çıktığını ortaya koymuştur. Ziyaret eden ülkelerin analizi, kütüphanenin geniş bir uluslararası medya görünürlüğüne sahip olduğunu göstermektedir.

Sonuç: Bu çalışma, metin madenciliği teknikleri kullanarak Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin medya içeriklerindeki kamu diplomasisi ve yumuşak güç temsillerini analiz etmiştir. Yapılan analizler, kütüphanenin diplomatik temaslar, kültürel etkinlikler ve bilgi erişimi bağlamında öne çıktığını ortaya koymuştur. “Ziyaret”, “sergi” ve “büyükelçi” gibi kavramlar, kültürel diplomasiyle ilişkili temsili güçlendirmektedir. Çalışma, kamu diplomasisi söylemlerinin analizinde metin madenciliğinin yöntemsel katkısını göstermekte ve kütüphanelerin uluslararası etkileşimdeki rolüne dair yeni bir bakış sunmaktadır.

* TDV İslam Araştırmaları Merkezi, İstanbul, Türkiye. E-posta: ka.cinar88@gmail.com

TDV Islamic Research Center, İstanbul, Türkiye. Email: ka.cinar88@gmail.com

** İstinye Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, İstanbul, Türkiye. E-posta: agedik@istinye.edu.tr

Istinye University, Faculty of Economic, Administrative and Social Sciences, Department of Political Science and Public Administration, İstanbul, Türkiye. Email: agedik@istinye.edu.tr

Özgünlük: *Bu çalışma, kamu diplomasisi ve kütüphane araştırmalarını bir araya getirerek metin madenciliği temelli disiplinler arası bir yaklaşım sunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin medya içerikleri üzerinden analiz edilmesiyle, kütüphanelerin bilgi merkezleri olmanın ötesinde, kültürel ve diplomatik temsildeki rolü ortaya konmakta; bu yönüyle kamu diplomasisi ve kütüphane ve bilgi bilimi literatürüne özgün bir katkı sağlanmaktadır.*

Anahtar Kelimeler: *Yumuşak güç; kamu diplomasisi; kültürel diplomasi; Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi, metin madenciliği.*

Abstract

Purpose: *Public and cultural diplomacy are essential tools for states to enhance their influence and visibility in the international arena. Media content plays a critical role in understanding how public diplomacy and soft power narratives are constructed and shaped. This study aims to analyze how The Nation's Library is represented in media content within the context of public and cultural diplomacy using text mining techniques. By identifying key themes and narratives associated with public diplomacy, the study seeks to explore how diplomatic discourse is constructed through media representation.*

Method: *This study analyzes the media representation of public diplomacy discourse through 194 news articles published on the Nation's Library's online portal between 2019 and 2024. The data were collected using Python and web scraping techniques, and analyzed through text mining methods, including word frequency analysis, TF-IDF, word network analysis, and context analysis. Rather than measuring the impact of public diplomacy, the study provides a methodological framework that focuses on how such discourse is shaped within media content.*

Findings: *The analysis reveals how The Nation's Library is represented in media content within the context of public and cultural diplomacy. Word frequency analysis highlights terms such as "visit", "exhibition," and "ambassador," while context analysis indicates that these concepts are associated with diplomatic engagements and cultural events. The time series analysis indicates that diplomatic and cultural activities reached their peak in 2020 and 2021, whereas the TF-IDF analysis highlights the prominence of "exhibition" and "cultural heritage." Additionally, the analysis of visiting countries suggests that the library has gained significant international media visibility.*

Implications: *This study examines the representation of the Nation's Library within the context of public diplomacy and soft power, utilizing text mining techniques. The findings reveal that the library stands out in relation to diplomatic engagement, cultural events, and access to information. Keywords such as "visit," "exhibition," and "ambassador" highlight its role in cultural diplomacy. The study demonstrates the methodological value of text mining in analyzing public diplomacy discourse and offers a new perspective on the international positioning of libraries through media representation.*

Originality: *This study presents an interdisciplinary, text mining-based approach that combines public diplomacy and library research. Through the analysis of media content related to the Nation's Library, it reveals the role of libraries not only as information centers but also as*

cultural and diplomatic actors, thus providing an original contribution to both the public diplomacy and library and information science literature.

Keywords: *Soft power; public diplomacy; cultural diplomacy; The Nation's Library, text mining.*

Giriş

Günümüz uluslararası siyasetinde devletlerarasındaki etkileşim yalnızca askeri veya ekonomik güçle sınırlı kalmamakta, kültürel ve bilgi temelli araçlar da giderek daha önemli hale gelmektedir. Bu bağlamda, kamu diplomasisi ve kültürel diplomasi, devletlerin uluslararası görünürlüğünü artırmak, ulusal imajlarını şekillendirmek ve yumuşak güç stratejilerini desteklemek için başvurduğu temel mekanizmalardan biri olarak öne çıkmaktadır. Joseph Nye (2008, s. 95) tarafından ortaya atılan yumuşak güç (*soft power*) kavramı, bir ülkenin kültürel ve diplomatik unsurlar aracılığıyla çekiciliğini artırmasını ve uluslararası etkileşimlerini şekillendirmesini ifade etmektedir. Medya, bu süreçte kamu diplomasisinin nasıl inşa edildiğini anlamada kritik bir araç olup, kamu diplomasisi söylemlerinin şekillenmesi ve yayılması açısından önemli bir rol oynamaktadır.

Milli kütüphaneler gibi kültürel kurumlar, yalnızca bilgi erişim noktaları değil, aynı zamanda ulusal kimliği ve kültürel mirası uluslararası düzeyde tanıtan kamu diplomasisi aktörleri olarak işlev görmektedir. Kültürel etkinlikler, sergiler, uluslararası konferanslar ve diplomatik ziyaretler gibi faaliyetler, kütüphanelerin medya söyleminde kamu diplomasisi ile ilişkilendirilmesine zemin hazırlamaktadır. Ancak, kütüphanelerin kamu diplomasisindeki rolü üzerine yapılan araştırmalar sınırlı olup, bu kurumların uluslararası ilişkilerde nasıl temsil edildiğini anlamak için yeni metodolojik yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışma, metin madenciliği yöntemleri kullanarak Türkiye Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin medya içeriklerinde kamu diplomasisi bağlamında nasıl temsil edildiğini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın yöntemi, Python¹ programlama dili ve Selenium² kütüphanesi ile otomatik olarak toplanan haber metinleri üzerinde doğal dil işleme (NLP) tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Kamu diplomasisiyle ilişkilendirilen anahtar temalar ve anlatılar belirlenerek, medya söyleminde kütüphanenin nasıl konumlandırıldığı analiz edilmiştir. Çalışmada kelime frekansı analizi, TF-IDF (Terim Frekansı-Ters Belge Frekansı), kelime ağı analizi ve bağlam analizi gibi metin madenciliği teknikleri kullanılmıştır. Bulgular, görselleştirme yöntemleriyle desteklenerek kamu diplomasisi söyleminin medya aracılığıyla nasıl şekillendiğine dair metodolojik bir çerçeve sunmaktadır. Çalışma, kamu diplomasisi araştırmalarında metin madenciliği yöntemlerinin uygulanabilirliğini göstererek literatüre özgün bir katkı sunmayı amaçlamaktadır. Kütüphanelerin medya içeriklerinde kamu diplomasisi bağlamında nasıl temsil edildiğini inceleyen öncü çalışmalardan biri olarak, uluslararası ilişkilerde kültürel diplomasi söyleminin nasıl şekillendiğine dair yeni bir perspektif sunmaktadır. Bu araştırma, kütüphanelerin uluslararası görünürlüğü üzerine yapılacak gelecek çalışmalara zemin hazırlamakta ve kamu diplomasisi söyleminin medya

¹ <https://www.python.org/>

² <https://www.selenium.dev/>

aracılığıyla nasıl inşa edildiğini inceleyen yeni metodolojik yaklaşımlar için bir temel oluşturmaktadır.

Kamu Diplomasisi ve Kültürel Diplomasisi

Kamu diplomasisi kavramının ilk kez Amerikalı diplomat Edmond Gullion tarafından kullanıldığı kabul edilmektedir (García ve Magnúsdóttir, 2019). 1965 yılında Gullion, kamu diplomasinin, kamuoyunun dış politika kararlarının oluşturulması ve uygulanması üzerindeki etkisiyle ilgili olduğunu ifade etmiştir. Gullion'un bu tanımı, kamu diplomasinin, "klasik diplomasi" olarak adlandırılan geleneksel diplomatik ilişkilerden ayrılmasını mümkün kılmaktadır (Saliu, 2020, s. 71). Klasik diplomasi, devletlerin resmi temsilcileri aracılığıyla yürütülen resmi ilişkileri ifade ederken, kamu diplomasisi, halklar arasındaki ilişkilere odaklanmaktadır. Kamu diplomasisi, halkın temsilcileri arasında gerçekleştirilen gayri resmi etkileşimleri içermekte ve bu yönüyle klasik diplomasiden farklılaşmaktadır. Bir devletin kendi halkına yönelik kamu diplomasisi faaliyetlerinde bulunması mümkün olmakla birlikte, bu terim genellikle bir devletin başka bir ülkenin halkına yönelik olarak gerçekleştirdiği girişimlere atıfta bulunmaktadır. Bu kapsamda, kamu diplomasisi, bir devletin uluslararası kamuoyunda kendisine ilişkin algıyı şekillendirme ve diğer toplumlarla doğrudan iletişim kurma sürecini içeren bir diplomatik araç olarak değerlendirilmektedir (Riordan, 2005, s. 193; Mark, 2009; Gurgu ve Cociuban, 2016). Gullion'un tanımı, kamu diplomasinin yalnızca devletlerarası resmi ilişkilerle sınırlı olmadığını, halklar arasında kültürel ve sosyal bağların güçlendirilmesini de hedeflediğini vurgulamaktadır (Melissen, 2005: 6, Saliu, 2020).

Kamu ve kültürel diplomasisi, günümüzde devletlerin uluslararası arenada etki alanlarını genişletmekte, görünürlüklerini artırmakta ve ulusal çıkarlarını korumak için önemli bir araç olarak kullanılmaktadır (Nattier, 2015, s. 12-13). Yumuşak güç kavramı, bu bağlamda kültürel ve diplomatik araçların etkin kullanımını vurgulamakta ve ülkelerin diğer devletler üzerinde askeri ya da ekonomik zorlamaya başvurmaksızın etkili olabileceğini ortaya koymaktadır. Kamu diplomasisi, uluslararası halklarla doğrudan iletişim kurulmasını sağlamakta, ulusal politikaların anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Kültürel diplomasi ise kültürel bağları güçlendirmekte ve yumuşak güç stratejilerini desteklemektedir. Bu bağlamda, kültürel diplomasi, bir ülkenin kimliğini, değerlerini ve geleneklerini uluslararası düzeyde tanıtmak amacıyla kullanılan stratejik bir araç olarak öne çıkmaktadır (Enaifoghe ve Makhutla, 2020).

Kültürel diplomasi faaliyetleri, sanatçılar ve entelektüeller aracılığıyla kültürel mirasın paylaşılmasını, uluslararası akademik değişimleri teşvik etmeyi ve kültürler arası diyalogu desteklemeyi amaçlamaktadır. Yumuşak güç stratejilerinin bir parçası olan bu faaliyetler, bir ülkenin kültürel varlıklarının ve değerlerinin paylaşılması yoluyla, uluslararası alanda çekicilik oluşturmayı ve ülkeler arasındaki bağları derinleştirmeyi hedeflemektedir.

Kültürel diplomasi yalnızca ulusal kültürel unsurların tanıtılmasından ibaret olmayıp, uluslararası ilişkilerde çatışmasız bir ortamın yaratılmasına da katkı sağlamaktadır. Bu süreç, ülkeler arasındaki yanlış anlamaların giderilmesine ve karşılıklı anlayışın güçlendirilmesine yardımcı olmaktadır (Grincheva, 2024; Ion, 2011). Uluslararası alanda eğitim programlarının desteklenmesi, akademik değişimlerin finanse edilmesi ve kültürel içeriklerin paylaşılması bu sürecin önemli unsurlarını oluşturmaktadır. Bu bağlamda yumuşak güç, ülkeler arasındaki ilişkilerde çekim gücü yaratarak, çatışmaları önlemek ve barışı tesis etmek için güçlü bir araç haline gelmektedir. Kültürel diplomasi, ülkeler arasındaki diyalogun sürdürülebilirliğini sağlamaya yönelik güçlü bir zemin sunmaktadır.

Kütüphaneler, Diplomasi ve Yumuşak Güç Stratejileri

Kültürel diplomasi, kamu diplomasisi ile yakından ilişkilidir ve iki kavram, ulusal markalaşma, yumuşak güç stratejileri ve kültürel temsillerin yayılması gibi ortak hedefler içermektedir. Ancak, kültürel diplomasi genellikle kültürel içeriklerin ve temsilcilerin yayılmasına odaklanırken, kamu diplomasisi daha geniş bir kitle iletişim stratejisini içermektedir. Her iki diplomasi türü de devlet ve devlet dışı aktörler tarafından yönetilmekte olup, diplomasi faaliyetlerinin resmi ve gayri resmi kanallardan yürütülmesini mümkün kılmaktadır (Melissen, 2005). 1970'lerden itibaren kültürel dönüşüm sürecinin hız kazanmasıyla birlikte, siyasi, ekonomik ve stratejik alanlar arasındaki sınırlar bulanıklaşmıştır. Bu durum, uluslararası ilişkilerde diplomasi faaliyetlerinin çok boyutlu bir yapıya bürünmesine ve kültürel diplomasiye olan ilginin artmasına yol açmıştır (Kelley, 2008, s. 76). Bu doğrultuda, kütüphaneler, yalnızca bilgiye erişim sağlayan kurumlar değil, aynı zamanda kültürel mirasın uluslararası düzeyde tanıtılmasını ve ülkeler arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesini destekleyen önemli platformlar olarak işlev görmektedir.

Kütüphaneler, kamu ve kültürel diplomasi süreçlerinde birer yumuşak güç aracı olarak ele alınmakta ve uluslararası diyalog ile kültürel etkileşim açısından önemli roller üstlenmektedir (Maack, 2001). Kütüphane diplomasisi, kütüphanelerin kamu ve kültürel diplomasi alanlarındaki özgün işlevlerini ifade eden bir kavramdır (Mulcahy, 1999). Bu kapsamda, kütüphaneler, bilgiye erişim sağlamanın ötesinde; kültürel mirasın korunması, uluslararası ilişkilerin desteklenmesi ve toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesi gibi işlevlerle öne çıkmaktadır (Bell ve Kennan, 2021; Mariano, 2023). Dolayısıyla, kütüphaneler devletlerin yumuşak güç politikalarının uygulanmasında stratejik bir araç olarak değerlendirilmektedir. Kütüphaneler, barındırdıkları bilgi ve kültürel birikim aracılığıyla uluslararası diyalogun kurulmasına ve sürdürülebilir bir kültürel etkileşim ortamının oluşturulmasına katkı sağlarken, aynı zamanda bir ülkenin tarihi, kültürel değerleri ve toplumsal kimliğini yansıtarak kamu diplomasisi süreçlerinde de önemli bir yer edinmektedir (Gutierrez, 2015). Bu nedenle, kütüphaneler, ulusal ve uluslararası düzeyde diplomatik etkileşimlerin merkezinde yer alabilecek önemli kurumsal yapılar olarak görülmektedir.

Gary E. Kraske 1985 tarihli "*Missionaries of the Book: The American Library Profession and the Origins of United States Cultural Diplomacy*" kitabında, Amerikan kütüphanecilerinin ve kütüphanecilik mesleğinin, ABD'nin kültürel diplomasisinin erken dönem gelişimindeki rolünü ele almaktadır. Kitap, kütüphaneciliğin ABD sınırlarını aşarak demokratik değerleri, okuryazarlığı ve Amerikan ideallerini yurtdışında nasıl teşvik ettiğini incelemiştir. Kraske, kütüphanelerin özellikle 20. yüzyılda kültürel diplomasi aracı olarak nasıl konumlandığını incelemiş ve yurtdışında kurulan kütüphanelerin, Amerikan entelektüel ve kültürel değerlerini aktarma ve yayma işlevi üstlendiğini ortaya koymuştur. Kraske (1985), ABD'de kütüphanecilik mesleğinin nasıl geliştiğini ve küresel kültürel anlatıları etkileme amacıyla hükümet ve özel sektör girişimleriyle nasıl bütünleştiğini, özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası döneme odaklanarak ABD'nin algısını şekillendirmede kritik bir rol oynadığı göstermektedir. Kraske, kütüphanecileri bir tür "kitabın misyonerleri", olarak nitelendirerek yumuşak güç aracı olarak bilgi ve fikir yaymayı üstlenmelerini ve kültürel diplomasi ile uluslararası ilişkilerin kesişim noktalarını aydınlatmaktadır. Kraske'nin bu öncü eseri aslında kütüphanelerin bilgi edinimi haricinde başka misyonlarda üstlenebileceğini göstermektedir.

Kütüphaneler hem akademik literatürde hem de pratik uygulamalarda uluslararası ilişkilere katkıda bulunan ve yumuşak güç uygulayan küresel aktörler olarak kabul edilmektedir. Literatürde kütüphanelerin toplumlar arası diyalogu ve kültürel anlayışı güçlendirme konusundaki katkıları sıkça vurgulanmakta ve bu kurumlar, farkında olmaksızın “yumuşak gücün” etkili taşıyıcıları olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, Türkçe literatürde bu konuyu derinlemesine ele alan çalışmaların eksikliği dikkat çekmektedir. Bu araştırma, kütüphanelerin yumuşak güç stratejilerindeki rollerini incelemeyi ve Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi’ni bir örnek vaka olarak ele almayı amaçlamaktadır.

Bu bağlamda, kütüphanelerin yumuşak güç stratejilerindeki rolüne ilişkin literatürde yer alan sınırlı sayıdaki çalışmalardan elde edilen bulgulara değinmek önemlidir. Literatür, kütüphanelerin uluslararası ilişkilerdeki işlevlerini farklı açılardan ele almakta ve bu kurumların kültürel mirasın korunması, bilgiye erişimin sağlanması ve toplumlar arası diyalogun teşvik edilmesi gibi katkılarını ortaya koymaktadır. Örneğin, Avustralya Kütüphane ve Bilgi Derneği’nin (ALIA) 2018 yılında sunduğu rapor, kütüphanelerin uluslararası iş birliği ve kültürel anlayışı teşvik eden rolleri üzerinde durmuştur. Raporda, Avustralya kütüphaneleri ile kütüphane ve bilgi profesyonellerinin yumuşak güç stratejileri doğrultusunda üstlenebileceği kritik rollerden bahsetmiştir. Bu roller arasında, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda Asya-Pasifik bölgesindeki meslektaşlarla işbirliği yapmak, yaratıcı endüstrileri (özellikle edebiyatı) desteklemek, bölgesel ve uluslararası düzeyde kültürel anlayışı teşvik etmek, yerel arşivlerin korunması ve dijitalleştirilmesini sağlamak, eğitimlerin akredite edilmesini teşvik etmek, profesyonel ağların geliştirilmesini ve bilgi paylaşımını desteklemek, ve kültürel kurumlar için afet planlaması ve farkındalık çalışmalarını güçlendirmek yer almaktadır (ALIA, 2018, s. 2).

21. yüzyılda, kütüphane diplomasisi kavramı, kütüphanelerin devletler ve devlet dışı aktörler tarafından kullanılan yumuşak güç stratejilerinin önemli bir bileşeni olarak dikkat çekmeye başlamıştır (Bell ve Kennan, 2021; Mariano, 2023). Bu dönüşüm, kütüphanelerin ulusal kimlik ve kültürel değerleri tanıtmak amacıyla kullanıldığı kültürel diplomasi bağlamında özel bir önem taşımaktadır (Bell, 2022). Kütüphaneler aracılığıyla yürütülen diplomasi çabaları, yalnızca bir ülkenin kültürel değerlerini tanıtmakla kalmayıp, aynı zamanda uluslararası iş birliklerini teşvik etmekte ve iyi niyet ilişkilerini güçlendirmektedir (Cross ve Pekkanen, 2023).

Kütüphanelerin yumuşak güç stratejileri içinde artan rolü, yalnızca fiziksel kaynakları sağlamakla sınırlı değildir; aynı zamanda sosyal becerilerin geliştirilmesi de bu diplomatik işlevde büyük önem taşır. Kütüphane profesyonellerinin etkili iletişim, aktif dinleme ve kullanıcı merkezli hizmet gibi sosyal becerileri, kütüphane personelinin farklı topluluklarla etkileşim kurmasını ve kültürler arası diyalogları kolaylaştırmasını mümkün kılmaktadır (Ahmad ve diğerleri, 2020; Decker, 2020). Bu beceriler, kütüphanelerin sadece bilgi sağlamaktan öte, kültürel ve diplomatik etkileşimlerde önemli bir aracı olarak işlev görmesini destekler. Özellikle küreselleşen dünyada, kültürel değişim ve bilgi yayma süreçlerine uyum sağlamak kütüphanelerin başarısı için kritik hale gelmiştir. Bu nedenle, kütüphane profesyonellerinin sosyal becerilerini geliştirmeleri, yumuşak güç varlıkları olarak kütüphanelerin etki alanlarını genişletmek adına zorunlu bir adım olmaktadır (Ahmad ve diğerleri, 2020; Branch-Mueller ve diğerleri, 2023).

Kütüphaneler, toplumların ve kültürlerin bilgiye dayalı etkileşimde bulunabilecekleri güvenli alanlar sunar ve bu, diplomatik ilişkilerin güçlendirilmesine katkıda bulunur. Kültürel diplomasi çerçevesinde, kütüphaneler sadece bir ülkenin kültürünü tanıtmakla kalmaz, aynı zamanda eğitim, düşünce alışverişi ve kültürel anlayış geliştirilmesine olanak tanır. Kütüphane diplomasi pratikleri, sadece bir kültürün imajını oluşturmakla kalmaz, aynı zamanda kültürel çeşitliliği ve global iş birliklerini teşvik eden dinamik bir alan yaratır. Bu nedenle, kütüphanelerin stratejik kullanımı, 21. yüzyılda uluslararası ilişkilerde önemli bir araç olmaya devam etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi

Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi, Türkiye'nin en büyük kütüphanesi olarak 2015 yılında öncülüğünde planlanmaya başlanmış ve 20 Şubat 2020 tarihinde resmî olarak hizmete açılmıştır. Kütüphanenin mekânsal düzenlemesi, bilgi erişiminden çok daha fazlasını sunmayı hedefleyen bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Örneğin, Cihannümâ Salonu, 200.000 kitaptan oluşan koleksiyonu ve 134 farklı dildeki eserleriyle uluslararası etkileşimlerin bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Bu salonun tasarımı, kültürel çeşitlilik ve bilgiye erişimin kutsallığına yapılan bir vurgu niteliğindedir. Kütüphanenin farklı kullanıcı gruplarına yönelik olarak tasarlanmış Nasreddin Hoca Çocuk Kütüphanesi ve Gençlik Kütüphanesi gibi birimleri, erken yaşlardan itibaren kültürel mirasın aktarılmasına olanak tanıyan yenilikçi yaklaşımlar içermektedir. Bu birimlerin sunduğu masal dinleme etkinlikleri ve geleneksel Türk sanatlarına yönelik atölyeler, çocukların kültürel bilinçlerini geliştirmeyi hedefleyen özel bir çerçeve sunmaktadır (Tuğlu, 2020).

Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi, aynı zamanda bir kültür ve diplomasi platformu olarak öne çıkmaktadır. Açılışında Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in bulunması, kütüphanenin uluslararası diplomatik ilişkilerdeki yeri açısından dikkate değerdir. "Mürekkebin İzi" ve "Hatt-ı Hümayunlar" gibi sergiler ise yalnızca ulusal değil, küresel bir kitleye hitap ederek Türkiye'nin kültürel birikimini geniş bir izleyici kitlesine ulaştırmaktadır. Bu tür etkinliklerin, kütüphaneyi kültürel diplomasi'nin bir unsuru olarak güçlendirdiği söylenebilir (Tuğlu, 2020).

Kütüphanenin sunduğu eğitim ve teknoloji alanındaki hizmetler, dijital dönüşüm çağında bilgi merkezlerinin yeni bir rol üstlenmesine olanak tanımaktadır. TÜBİTAK tarafından desteklenen doğa ve teknoloji bilimleri atölyeleri, Görme Engelliler Teknoloji Sınıfı ve Dijital Dönüşüm Ofisi gibi birimler, kütüphaneyi yalnızca bir bilgi erişim merkezi değil, aynı zamanda inovasyon ve yaratıcılığın desteklendiği bir alan haline getirmektedir. Bu unsurlar, kütüphanenin yalnızca bireysel öğrenme ve araştırmaya katkı sağlamadığını, aynı zamanda toplumsal ve uluslararası düzeyde bilgi paylaşımını teşvik ettiğini göstermektedir.

Kütüphanenin, Türkiye'nin uluslararası kültürel ve diplomatik görünürlüğüne artırmada oynadığı rol, sergi salonları, nadir eserler kütüphanesi ve farklı uluslara ait kitap koleksiyonları ile somut hale gelmektedir. Tuğlu'nun (2020) belirttiği gibi, bu tür yapılar, ulusal çıkarların korunması ve kültürel mirasın uluslararası arenada tanıtılması açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin, geleneksel kütüphanecilik anlayışını

aşan bir yaklaşımla, kamu diplomasisi ve yumuşak güç stratejilerinin merkezinde yer aldığı söylenebilir.

Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi, sadece geleneksel kütüphanecilik hizmetleri sunmanın ötesinde, Türkiye'nin uluslararası arenada kamu diplomasisi ve kültürel diplomasi stratejilerini destekleyen önemli bir yapı olarak değerlendirilmektedir. Fiziksel kapasitesi, zengin koleksiyonları ve düzenlediği etkinliklerle, kütüphane, ulusal ve uluslararası düzeyde bilgiye erişim sağlarken kültürel etkileşimleri de teşvik eden bir platform sunmaktadır.

Kütüphanenin farklı yaş gruplarına yönelik özel alanlar ve etkinlikler sunması, toplumsal katılımı teşvik eden bir yapı sunduğunu göstermektedir. Ayrıca, bu tür etkinlikler kültürel mirasın aktarımı ve uluslararası iş birliklerinin geliştirilmesine katkı sağlayabilecek unsurlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin kamu diplomasisi ve yumuşak güç perspektifinde stratejik bir rol üstlendiğini düşünmek doğru bir yaklaşım olacaktır.

Bu çalışmada, kütüphanenin çok boyutlu rolünü ortaya koymak ve analiz etmek amacıyla, kütüphane hakkında yayımlanan haber içerikleri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Analiz sürecinde, kütüphanenin diplomatik ilişkiler, kültürel etkinlikler ve bilgi erişimi yönündeki katkıları, tematik analizler ve görselleştirme teknikleriyle değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, bir sonraki bölümde araştırmanın yöntemi, kullanılan teknikler ve analiz süreçleri ayrıntılı bir biçimde ele alınmaktadır.

Metin Madenciliği

Günümüzde dijital içeriklerin hacminin hızla artmasıyla birlikte, yapılandırılmamış metin verilerinden anlamlı bilgiler elde etmeye yönelik yöntemler büyük önem kazanmıştır. Bu bağlamda, metin madenciliği, yapılandırılmamış metinlerden anlamlı sayısal göstergeler ve örüntüler elde etmeyi amaçlayan bir analiz sürecidir. Bu kavram, veri madenciliği, yapay zekâ, istatistik, veri tabanı yönetimi, kütüphane bilimi ve dilbilim gibi çeşitli disiplinlerin kesişiminde gelişmiş, disiplinler arası bir yaklaşıma dayanmaktadır” (Zanini ve Dhavam, 2015, s. 38). Sosyal bilimlerde, medya, politika, kültür ve diplomasi gibi alanlarda ortaya çıkan söylemlerin büyük ölçekli veri setleri üzerinden nesnel biçimde incelenebilmesini mümkün kılmaktadır.

Genel anlamda metin madenciliğinin temel amacı, metinsel verileri analiz edilebilir yapısal verilere dönüştürmektir. Bu dönüşüm süreci, yapay zekâ algoritmaları ve istatistiksel teknikler gibi hesaplama gücü yüksek yöntemlerin metin belgelerine uygulanmasını gerektirir. JISC'in (2008) hazırladığı bilgilendirme raporunda da belirtildiği üzere, metin madenciliği birbirine entegre edilebilen bir dizi görevden oluşur ve bu görevler genellikle dört ana aşamada sınıflandırılır: bilgi erişim (*information retrieval*), doğal dil işleme (*natural language processing*), bilgi çıkarımı (*information extraction*) ve veri madenciliği (*data mining*) (Zanini ve Dhavam, 2015, s. 38).

Metin madenciliği çok sayıda teknik ve uygulamayı içeren çok katmanlı bir süreçtir. Bu teknikler, yapılandırılmamış metin verilerinden anlamlı bilgi elde etmek amacıyla birbirini tamamlayıcı biçimde kullanılabilir. Talib ve arkadaşlarına (2016) göre, metin madenciliği sürecinde başlıca kullanılan teknikler arasında belge sınıflandırma (örneğin, metinlerin içerik türüne göre ayrılması ve standartlaştırılması), bilgi erişim (anahtar kelime tabanlı arama ve

indeksleme işlemleri), belge kümeleme (benzer ifade ya da temaların gruplanması), doğal dil işleme (ön işleme, dilbilgisel çözümleme ve anlamsal ayrıştırma gibi), bilgi çıkarımı (ilişkisel veri çözümleme ve bağlantı analizi) ve web madenciliği (web üzerindeki bağlantı yapılarının analizi) yer almaktadır. Bu teknikler, metin içerisindeki örüntülerin ve bağlamların daha sistematik ve ölçülebilir biçimde incelenmesini mümkün kılarak hem kuramsal hem de uygulamalı araştırmalar için güçlü bir yöntemsel çerçeve sunmaktadır.

Metin madenciliği uygulamaları ilk olarak 1980'li yılların ortalarında ortaya çıkmış olmakla birlikte, bu alandaki gelişmeler özellikle son on yılda teknolojik ilerlemelerin etkisiyle hız kazanmıştır (Zanini ve Dhavam, 2015, s. 39). Günümüzde metin madenciliği, özellikle sosyal bilimlerde giderek daha fazla başvurulan bir yöntem haline gelmiştir. Akademik araştırmalarda çok çeşitli veri kaynaklarını anlamlandırmak ve büyük hacimli metinlerden örüntüler çıkarmak amacıyla kullanılmaktadır. Bu çerçevede, metin madenciliği son yıllarda kütüphanecilik ve bilgi bilimi alanında da dikkat çeken bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Kütüphane koleksiyonlarının dijitalleşmesi, çevrimiçi kataloglar, kullanıcı yorumları, kurumsal iletişim metinleri ve medya içerikleri gibi zengin metin tabanlı verilerin ortaya çıkması, bu alanın metin madenciliği tekniklerine açık hale gelmesini sağlamıştır. Kütüphanelerin kurumsal kimliği, hizmet anlayışı, kullanıcı ilişkileri ve toplumsal temsili gibi konuların analizinde metin madenciliği, nitel veri analizine yeni bir boyut kazandırmaktadır. Buna bağlı olarak metin madenciliği, bilgi ve belge yönetimi alanında da akademik literatürde etkisini göstermiş hem kuramsal hem de uygulamalı çalışmalarda yer bulan bir yöntem haline gelmiştir.

Çakmak ve Eroğlu (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışma, kamu kütüphanelerinin sosyal medya üzerindeki içerik üretimi ve kullanıcı etkileşimini analiz etmek amacıyla metin madenciliğini etkili biçimde kullanan örneklerden biridir. Ankara'daki on halk kütüphanesinin Facebook gönderileri üzerinden oluşturulan 1739 gönderili veri seti, önce betimsel olarak analiz edilmiş, ardından içerikler metin madenciliği teknikleriyle incelenerek konu ve alt konu kategorileri belirlenmiştir. Çalışma, kütüphanelerin dijital ortamlarda nasıl temsil edildiğini ve bu temsillerin kullanıcı etkileşimine nasıl yansıdığını anlamak açısından önemli bir metodolojik örnek sunmaktadır. Bu yönüyle, metin madenciliğinin sosyal medya içerikleri üzerinden kütüphane söylemlerini çözümlemeye imkân tanıyan güçlü bir araç olduğu ortaya konmuştur.

Metin madenciliği tekniklerinin bilgi ve belge yönetimi alanındaki uygulama çeşitliliği, yalnızca kütüphane temsili ve hizmet değerlendirmesiyle sınırlı kalmamakta; aynı zamanda dijital içeriklerin yapısal çözümlemelerinde de önemli bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda, Kurt, Gürdal ve Batmaz'ın (2022) yürüttüğü çalışma, blockchain teknolojilerine ilişkin sosyal medya içeriklerini başlık düzeyinde analiz ederek metin madenciliğinin içerik performansı analizine nasıl entegre edilebileceğini göstermektedir. Çalışmada standart metin madenciliği tekniklerine alternatif bir yaklaşım denenmiş ve Python programlama dili kullanılmıştır.

Bu çalışmada metin madenciliği, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin resmî web sitesinde yayımlanan haber içeriklerinde yer alan kamu diplomasisi söylemlerinin çözümlenmesi amacıyla kullanılmıştır. Sayısal analiz ile söylemsel bağlamı bir araya getiren bu yaklaşım, kütüphane ve diplomasi ilişkisini dilsel örüntüler üzerinden değerlendirme imkânı sunmaktadır. Analiz sürecinde Python programlama dili tercih edilmiş; bu tercih, metinlerin işlenmesinde yüksek performans sunması ve probleme özgü esnek çözümler üretme yeteneğiyle ilişkilidir. Nitekim Kurt, Gürdal ve Batmaz (2022), Python'un metin madenciliği

süreçlerinde standart tekniklerin ötesinde veri işleme başarısı sunduğunu ve alternatif yaklaşımlarla daha etkili analiz çıktılarını elde edilebildiğini ortaya koymuştur. Bu doğrultuda çalışmada yalnızca öne çıkan kelimeler değil, bu kelimelerin içerik içinde nasıl ve hangi bağlamlarda geçtiği de çok katmanlı biçimde analiz edilmiştir.

Bu çalışmada kullanılan analiz yöntemleri, literatürde metin madenciliği kapsamında tanımlanan temel tekniklerle büyük ölçüde örtüşmektedir. Talib ve arkadaşları (2016), metin madenciliği sürecini belge sınıflandırma, bilgi erişim, belge kümeleme, doğal dil işleme, bilgi çıkarımı ve web madenciliği gibi alt başlıklarda incelemiştir. Bu sınıflandırma çerçevesinde değerlendirildiğinde, çalışmamızda uygulanan kelime frekansı analizi ve TF-IDF yöntemleri, metin içerisindeki anlamlı terimlerin belirlenmesi ve içeriklerin tematik yapılar üzerinden gruplandırılması açısından hem bilgi erişim hem de belge sınıflandırma teknikleriyle örtüşmektedir. Ayrıca, doğal dil işleme (NLP) adımları kapsamında durak kelimelerin çıkarılması, lematizasyon ve kelime köklerine indirgeme işlemleri gerçekleştirilmiştir. Bu işlemler, metinlerin analiz öncesinde dilsel olarak normalize edilmesine olanak tanımış ve içerik analizi sürecinin doğruluğunu artırmıştır. Kelime ağı analizi yoluyla kavramlar arası ilişkiler ve ortak kullanımlar görselleştirilmiş; böylece bilgi çıkarımı tekniklerinin bir uzantısı olarak söylemsel bağlamda anlam örüntüleri ortaya konmuştur. Bu açıdan, çalışmamızda kullanılan yöntemlerin temel metin madenciliği tekniklerini doğrudan ya da dolaylı olarak içerdiğini söylememek doğru bir yaklaşım olacaktır. Bu da çalışmayı, bilgi ve belge yönetimi alanında metin madenciliği uygulamalarına dayalı örneklerden biri olarak konumlandırmakta ve yöntemin bu alandaki kullanım potansiyelini ortaya koymaktadır.

Yöntem

Bu araştırma, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin resmî web sitesinde yayımlanan haber içeriklerini analiz ederek, kütüphanelerin medya temsili üzerinden kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamında nasıl konumlandırıldığını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, 2019-2024 yılları arasında yayımlanan 194 adet haberi kapsamaktadır.³ Analizler 6 Ocak 2025 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, incelenen en güncel haber 18 Aralık 2024 tarihine aittir. 2025 yılına ait bazı haber içerikleri bulunsa da, bu haberler yalnızca yılın ilk günlerine ait olduğundan, yılın geneline ilişkin bir eğilim belirlemek için yeterli veri sunmamaktadır. Bu nedenle, 2025 yılı analiz kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu tercih, verilerin yıllık bütünlük içinde değerlendirilmesini sağlamış ve analiz sonuçlarının metodolojik tutarlılığını korumuştur. Ayrıca bu çalışmada kullanılan veri seti yalnızca kurumun kendi içeriklerinden oluşmaktadır. Bu doğrultuda kamu diplomasisinin doğrudan etkisini ölçmekten ziyade, söylemsel temsiline odaklanılmaktadır.

Çalışmada, yapılandırılmamış metin verilerinden anlamlı örüntüler ve temalar elde etmek amacıyla metin madenciliği tekniklerinden yararlanılmıştır. Verilerin toplanması ve analizi için Python programlama dili kullanılmıştır. Web kazıma işlemleri, özellikle dinamik içeriklerin etkin bir şekilde toplanması amacıyla Selenium kütüphanesi ile gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin haber portalında yer alan başlık, içerik ve tarih

³ Haber içeriklerine 06 Ocak 2025 tarihinde <https://milletkutuphanesi.gov.tr/kutuphane-sitesi/Haber/liste> adresinden erişilmiştir.

bilgileri otomasyon yoluyla elde edilmiştir. Metinlerin işlenmesi ve bağlam analizleri için ise NLTK (Natural Language Toolkit) kullanılmıştır. NLTK, anahtar kelimelerin bağlamsal ilişkilerini analiz etmek ve metin tabanlı verileri yapılandırmak için güçlü bir araç olarak tercih edilmiştir.

Verilerin düzenlenmesi ve işlenmesinde Pandas kütüphanesi temel araç olarak kullanılmıştır. Pandas'ın veri çerçevesi (DataFrame) yapısı, büyük veri kümelerinin hızlı ve etkin bir şekilde yönetilmesine olanak tanımış ve analiz sürecini kolaylaştırmıştır. Ayrıca, görselleştirme işlemleri için Matplotlib ve NetworkX kütüphaneleri tercih edilmiştir. Matplotlib, kelime frekanslarının ve zaman serilerinin anlaşılır bir şekilde görselleştirilmesini sağlarken, NetworkX, anahtar kelimeler arasındaki ilişkilerin ağ yapısı ile temsil edilmesine olanak tanımıştır. Bu görselleştirme araçları, kütüphanelerin kamu diplomasisi bağlamında hangi tematik alanlara yoğunlaştığını anlamada kritik bir katkı sunmuştur.

Araştırmada analiz edilen temalar, kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamında kütüphanelerin işlevlerini yansıtan kavramlar üzerinden belirlenmiştir. Bu temalar arasında “kamu diplomasisi”, “yumuşak güç”, “kültürel diplomasi”, “sergi”, “uluslararası iş birliği”, “kitap bağı”, “lider”, “büyükelçi”, “protokol”, “devlet başkanı”, “cumhurbaşkanı”, “kral”, “prens”, “başbakan”, “konferans”, “çalıştay”, “seminer”, “panel”, “zirve”, “sempozyum”, “forum”, “toplantı”, “program”, “kültürel miras”, “tarihi eser”, “ortaklık”, “kütüphane açılışı”, “okuma etkinliği”, “teknoloji atölyesi”, “eğitim programı”, “kültürel etkinlik”, “barış”, “dostluk”, “dayanışma”, “ortak değerler”, “sürdürülebilirlik”, “ziyaret”, “diplomatik ilişki”, “bağış”, “hediye” ve “etkinlik” gibi kavramlar yer almaktadır. Bu temalar, haber içeriklerinde sıkça kullanılan ve kütüphanelerin diplomatik etkileşimdeki potansiyelini yansıtan anahtar kavramlar olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmanın temel amacı doğrultusunda, kullanılan yöntemler ve araçlar detaylı bir şekilde açıklanmış; bu tekniklerin seçilme nedenleri ve analiz süreçlerine olan katkıları incelenmiştir. Python'un açık kaynaklı yapısı ve geniş kütüphane desteği, veri toplama ve analiz süreçlerinde esneklik sağlamış ve araştırmanın kapsamını genişletmiştir. Ayrıca, kullanılan yöntemlerin uluslararası literatürdeki uygulamalarla uyumlu olması, çalışmanın akademik niteliğini güçlendirmiştir. Bu yöntemler sayesinde, kütüphanelerin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki rollerine dair geniş çaplı bir değerlendirme yapılmış ve veriler bilimsel açıdan anlamlı bir şekilde sunulmuştur.

Bu araştırmada, kütüphanelerin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki rollerini anlamak ve değerlendirmek amacıyla bir dizi temel araştırma sorusuna yanıt aranmıştır. Çalışma, doğrudan etki ölçümüne dayalı bir yaklaşım yerine, medya içeriklerinde yer alan temsiller üzerinden kütüphanelerin bu diplomatik bağlamlarda nasıl konumlandırıldığını incelemektedir. Bu çerçevede, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin haber içerikleri metin madenciliği teknikleriyle analiz edilerek, kamu diplomasisiyle ilişkili söylem örüntüleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda ele alınan araştırma soruları şunlardır:

1. Kütüphanelerin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki etkileri haber içeriklerinde hangi temalar üzerinden ifade edilmektedir?
2. Belirlenen temalar hangi bağlamlarda ve hangi sıklıkla öne çıkmaktadır?
3. Zaman içinde kamu diplomasisi ve yumuşak güçle ilişkilendirilebilecek temaların yoğunluklarında belirgin değişiklikler gözlemlenmiş midir?

4. Temalar arasındaki bağlantılar, tematik kümelenmeler ve yoğunluk bölgeleri açısından nasıl bir yapı sunmaktadır?
5. Elde edilen bulgular, kütüphanelerin uluslararası ilişkiler ve kültürel diplomasi bağlamındaki rollerini nasıl ortaya koymaktadır?

Araştırma kapsamında, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi tarafından yayımlanan haber içeriklerini detaylı bir şekilde incelemek ve analiz etmek amacıyla aşağıdaki yöntemler uygulanmıştır. Bu analizler, kütüphanelerin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki rollerini anlamak için farklı yaklaşımların bir arada kullanılmasını sağlamıştır:

1. Kelime Ağı Analizi
2. Kelime Frekansı ve Yoğunluğu Analizi
3. Kelime Bulutu Görselleştirmesi
4. TF-IDF Analizleri (Term Frequency - Inverse Document Frequency)
4. Bağlam Analizi
5. Zaman Serisi Analizi
6. Ziyaret Eden Ülkelerin Tematik Analizi

Bulgular

Kelime Ağı Analizi

Bu çalışmada, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin resmî web sitesinde yayımlanan haber içerikleri üzerinden belirli anahtar kelimeler arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla kelime ağı analizi uygulanmıştır. Analizin temel amacı, kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamında öne çıkan kavramların metin içerisindeki eş görünürlüklerini inceleyerek, bu kavramların birbirleriyle hangi sıklıkta ve hangi temalar çerçevesinde birlikte yer aldığını görselleştirmektir. Bu doğrultuda, her bir haber metni ayrı bir belge olarak değerlendirilmiş ve aynı metin içerisinde birlikte kullanılan anahtar kelimeler arasındaki bağlantılar dikkate alınarak bir kelime ağı oluşturulmuştur. Oluşturulan ağ yapısı üzerinden, kamu diplomasisiyle ilişkili söylemin hangi kavram kümeleri etrafında şekillendiği ve bu kavramlar arasındaki yapısal ilişkilerin yoğunluğu analiz edilmiştir.

Araştırmada, ağ analizi için Python programlama dili kullanılmış ve NetworkX kütüphanesi ile kelime ağı modellenmiştir. Her bir anahtar kelime, ağın bir düğümünü temsil ederken; iki kelimenin aynı içerikte birlikte geçme sıklığı, düğümleri birbirine bağlayan kenarların ağırlığını belirlemiştir. Düğüm büyüklükleri, ilgili anahtar kelimenin frekansını yansıtırken, kenar ağırlıkları ise iki kelime arasında kurulan bağın gücünü ifade etmiştir. Daha sık kullanılan kelimeler daha büyük düğümlerle gösterilirken, bağlantı yoğunluğu yüksek olan düğümler arasında daha kalın ve belirgin çizgiler oluşturulmuştur. Görselleştirme sürecinde, Matplotlib ve NetworkX kütüphanelerinin grafik çizim özelliklerinden faydalanılmıştır. Bu görselleştirme, kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamında haber içeriklerinin hangi tematik alanlara yoğunlaştığını anlamada kritik bir araç olarak işlev görmüştür.

koymaktadır. Bu tür kavramsal kümelenmeler, medya içeriklerinde kütüphanelerin yalnızca bilgi sağlayıcı yapılar değil, aynı zamanda kültürel temsiliyet ve diplomatik sembolizm açısından da önemli birer aktör olarak temsil edildiğine işaret etmektedir.

Daha küçük düğümler olarak temsil edilen “büyükelçi”, “kitap bağıışı”, “toplantı” ve “diplomatik ilişki” gibi kelimelerin de güçlü bağlamsal ilişkiler kurduğu dikkat çekmektedir. Bu kelimeler, kütüphanelerin kültürel diplomasi bağlamında iş birliğini ve karşılıklı anlayışı destekleyen önemli unsurlar olduğunu göstermektedir.

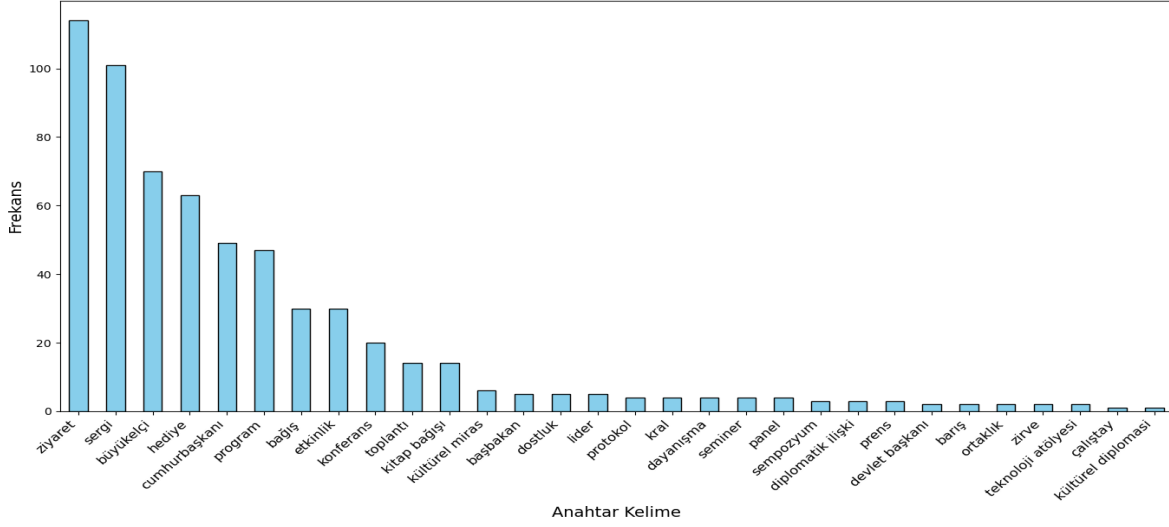
Ağ yapısında gözlemlenen tematik kümelenmeler, haber içeriklerinin “kültürel etkinlikler”, “liderler düzeyindeki diplomasi” ve “kültürel mirasın korunması” gibi temalar etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Bu bulgu, kelime ağı analizinin tematik yapıları ortaya koymada etkili bir yöntem olduğunu göstermektedir. Temalar, yalnızca kelime frekanslarına dayalı olarak değil, aynı zamanda kelimeler arasındaki ilişkiler temelinde şekillenmiştir. “Kültürel etkinlikler”, “liderler düzeyindeki diplomasi” ve “kültürel mirasın korunması” gibi temaların belirginleşmesi, kütüphanelerin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki işlevlerinin haber içeriklerine yansıdığına işaret etmektedir. Özellikle “kültürel mirasın korunması” temasının “miras”, “sergi”, “tanıtım” ve “koruma” gibi kelimelerle güçlü bağlar kurması, kütüphanelerin kültürel miras politikalarında aktif bir rol üstlendiğini göstermektedir. Benzer şekilde, “liderler düzeyindeki diplomasi” temasında “cumhurbaşkanı”, “büyükelçi”, “ziyaret” ve “protokol” kelimelerinin sık eşleşmesi, kütüphanelerin diplomatik protokol mekanizmaları içinde bir buluşma noktası olarak değerlendirildiğini düşündürmektedir.

Kelime Frekansı ve Yoğunluğu Analizi

Araştırma kapsamında, kütüphanelerin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki temsillerini değerlendirmek amacıyla belirlenen anahtar kelimelere yönelik frekans ve yoğunluk analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizlerde, Python programlama dilinin veri işleme kapasitesinden yararlanılmış; özellikle Pandas kütüphanesi kullanılarak anahtar kelimelerin haber içeriklerindeki toplam sıklıkları detaylı biçimde hesaplanmıştır. Elde edilen veriler, dağılımı daha görünür ve yorumlanabilir kılmak amacıyla Matplotlib kütüphanesi aracılığıyla görselleştirilmiştir. Bu yöntemsel yaklaşım, belirli kavramların medya söyleminde ne ölçüde öne çıktığını nicel olarak ortaya koymakta ve kamu diplomasisi ile ilişkilendirilen kelimelerin tematik ağırlığını somut verilere dayandırarak analiz etmeyi mümkün kılmaktadır.

Şekil 2.

Anahtar kelimelerin frekans analizi ve yoğunluğu

Şekil 2 incelendiğinde, “ziyaret”, “sergi” ve “büyükelçi” gibi anahtar kelimelerin diğer kavramlara kıyasla yüksek frekans değerlerine sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi’nin medya içeriklerinde kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamında özellikle sergi organizasyonu, uluslararası büyükelçilerle etkileşim ve protokol düzeyinde ziyaretçi ağırlama gibi işlevlerle öne çıktığını göstermektedir. Ancak, kelime frekansı verileri yalnızca sözcüklerin niceliksel tekrarlarını ortaya koymakta; bu kavramların içerik içindeki bağlamsal kullanımlarını ve söylemsel ilişkilerini doğrudan yansıtmamaktadır. Bu nedenle, analiz sürecinde yalnızca frekans verilerine değil, aynı zamanda kelimeler arası ilişkileri ve tematik bağlamları ortaya koyan tamamlayıcı analizlere de başvurularak daha derinlikli bir değerlendirme gerçekleştirilmiştir.

Özellikle “ziyaret” kelimesinin yüksek frekansla öne çıkması, kütüphanelerin yalnızca bilgi erişim merkezleri değil, aynı zamanda diplomatik temasların gerçekleştiği sembolik ve işlevsel mekânlar olarak da konumlandırıldığını göstermektedir. Haber içeriklerinin detaylı incelenmesi, bu terimin sıklıkla “büyükelçi”, “protokol” ve “uluslararası iş birliği” gibi diplomatik bağlamda anlam taşıyan diğer anahtar kelimelerle birlikte kullanıldığını ortaya koymaktadır. Bu eş görünürlük ilişkisi, kütüphanelerin uluslararası ziyaretler ve diplomatik etkinlikler açısından bir buluşma ve temsil platformu sunduğunu desteklemektedir. Ayrıca, “ziyaret” kavramının içeriklerdeki konumunu daha derinlemesine anlamak amacıyla yapılan kelime ağı analizi, bu temanın yalnızca sıklık açısından değil, bağlam içinde nasıl anlam kazandığını da ortaya koymuş; kütüphanelerin diplomatik ilişkilerdeki rolünü güçlendiren tematik bağlantıları açık bir şekilde görünür kılmıştır.

Benzer şekilde, “hediyeye” kelimesinin yüksek frekansı da dikkate değerdir. Ancak, bu kelimenin bağlamı incelendiğinde, iki temel kullanım alanı öne çıkmaktadır. Birincisi, devlet yetkilileri, büyükelçiler ve diğer resmi temsilciler arasında gerçekleşen diplomatik hediyeleşmeler; ikincisi ise kütüphaneler aracılığıyla gerçekleştirilen kitap bağışlarıdır. Haber içeriklerinde, bu iki bağlamın da mevcut olduğu görülmekte, dolayısıyla kelimenin yüksek

frekansı tek başına diplomatik hediyeleşmelere işaret etmese de belirli bağlamlarda kütüphanelerin diplomatik protokol süreçlerinde yer aldığını göstermektedir.

Ayrıca “sergi”, “kültürel miras” ve “etkinlik” gibi kelimelerin yüksek frekans değerlerine sahip olması, kütüphanelerin kültürel diplomasi, mirasın korunması ve kültürel etkileşim süreçlerindeki rolünü pekiştirmektedir. Bu kavramların haber içeriklerinde sıklıkla birlikte kullanılması, kütüphanelerin yalnızca bilgi sağlayıcı kurumlar değil, aynı zamanda kültürel değerlerin tanıtımı, aktarımı ve diplomatik temsil açısından çok yönlü bir işlev üstlendiğini ortaya koymaktadır. Kültürel diplomasi kapsamında değerlendirilebilecek bu temaların birbirleriyle kurduğu bağlar, yalnızca bireysel kelime sıklıklarıyla değil, aynı zamanda kelimeler arasındaki tematik bütünlük ve olgusal ilişkilerle de açıklanabilir niteliktedir.

Kelime frekansı analizi, kütüphanelerin kamu diplomasisi bağlamında farklı tematik alanlara, örneğin kültürel etkinlikler, diplomatik ilişkiler ve üst düzey lider etkileşimleri, nasıl katkı sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu analiz, kütüphanenin haber içeriklerinde yalnızca bilgi hizmetleriyle değil, aynı zamanda kültürel ve diplomatik temsille de ilişkilendirildiğini göstermektedir. Ancak kavramların sadece bireysel frekansları, diplomatik söylemin yapısını tam olarak yansıtmakta yetersiz kalabilmektedir. Bu nedenle, elde edilen bulgular yalnızca sayısal sıklıklara dayalı olarak değil, aynı zamanda kelimelerin içerik içerisindeki bağlamsal kullanımları ve diğer kavramlarla kurdukları ilişkiler dikkate alınarak yorumlanmıştır. Böylece, kamu diplomasisine ilişkin anlatının hangi kavram kümeleri etrafında şekillendiği daha bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmiştir.

Kelime Bulutu Görselleştirmesi

Kelime bulutu analizi, haber metinlerinde geçen anahtar kelimelerin görsel bir temsilini sunmak ve bu kelimelerin önemini frekanslarıyla ilişkilendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Python programlama dili kullanılarak, metinler öncelikle Pandas kütüphanesi ile işlenmiş ve belirlenen anahtar kelimeler ayrıştırılmıştır. Kelime bulutunun oluşturulmasında, WordCloud kütüphanesi kullanılmış ve kelimelerin frekanslarına göre büyüklükleri görselleştirilmiştir. Analiz, kütüphanelerin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki rollerine hangi tematik alanlar üzerinden katkı sağladığını anlamayı hedeflemiştir.

Kelime bulutu, anahtar kelimelerin haber metinlerindeki önemini ve yoğunluğunu görselleştirerek, kütüphanelerin tematik odak noktalarını ortaya koymaktadır. “Sergi”, “ziyaret”, “büyükelçi” ve “cumhurbaşkanı” kelimelerinin diğer kelimelere göre daha büyük ve belirgin olması, bu temaların haber metinlerinde daha sık geçtiğini ve kütüphanelerin bu alanlarda önemli roller üstlendiğini göstermektedir.

“Ziyaret” kelimesinin büyüklüğü, kütüphanelerin diplomatik etkileşimlerde bir buluşma noktası olarak işlev gördüğünü vurgulamaktadır. Benzer şekilde, “sergi” ve “kültürel miras” kelimelerinin dikkat çekici büyüklüğü, kütüphanelerin kültürel etkinlikler ve miras koruma bağlamındaki katkılarını göstermektedir. “Büyükelçi” ve “hediye” gibi kelimeler ise kütüphanelerin uluslararası diplomasiye katkı sağladığını ve protokol etkinliklerinde önemli bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır.

TF-IDF değeri aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır:

$$TF-IDF(t, d, D) = TF(t, d) \times IDF(t, D)$$

$$TF(t, d) = \log(1 + \text{frekans}(t, d))$$

$$IDF(t, D) = \log(N / \text{say}(d \in D : t \in d))$$

Burada, frekans (t, d) kelime t'nin d dokümanında kaç kez geçtiğini ifade ederken, say(d ∈ D : t ∈ d) ifadesi kelime t'nin D doküman koleksiyonundaki kaç dokümanda yer aldığını göstermektedir. TF-IDF, bir dokümandaki herhangi bir kelimenin dokümanla ne kadar alakalı olduğunu gösteren bir sayısal ölçümdür. Ancak TF-IDF, kelimelerin birbirinden bağımsız olduğunu kabul eder ve kelimeler arasındaki anlamsal ilişkiyi ifade edemez. Ayrıca, bir doküman koleksiyonundaki doküman sayısının artması, TF-IDF değerleri kullanılarak sayısallaştırılan dokümanların çok daha uzun vektörlerle ifade edilmesine yol açmaktadır (Kınık ve Güran, 2021: 325).

Bu çalışma kapsamında, TF-IDF (*Term Frequency–Inverse Document Frequency*) hesaplamaları Python programlama dili kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu metrik, haber metinlerinde sıkça geçen ancak her belgede yaygın olmayan anahtar kelimeleri belirleyerek, sözcüklerin bağlam içindeki ayırt edici gücünü ortaya koymaktadır. Çalışmada TF-IDF analizi, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'ne ilişkin haber içeriklerinde öne çıkan kavramların yalnızca tekrar sıklıklarına değil, aynı zamanda içerik düzeyindeki bağlamsal önemlerine odaklanmak amacıyla kullanılmıştır. Bu sayede, kamu diplomasisi ve yumuşak güç ile ilişkili temaların hangi metinlerde daha baskın biçimde yer aldığı ve içerikler arasında nasıl dağıldığı analiz edilerek, kavramsal temsillerin daha derinlemesine yorumlanmasına olanak sağlanmıştır. Python, veri işleme ve analiz süreçlerinde sunduğu güçlü kütüphaneler ve esnekliği nedeniyle bu çalışmada temel analiz aracı olarak kullanılmıştır. Çalışmada, TF-IDF skorlarının hesaplanmasında aşağıdaki adımlar izlenmiştir:

Metinlerin hazırlanması aşamasında, Python programlama dilinin Pandas kütüphanesi kullanılarak haber içerikleri ve anahtar kelimeler bir veri çerçevesi (*DataFrame*) formatında düzenlenmiş ve ön işleme aşamasında gereksiz karakterler temizlenmiştir. Bu işlem, verilerin daha düzenli ve analiz edilebilir bir yapıya kavuşturulmasını sağlamıştır.

TF-IDF hesaplamalarında, Python'un *sklearn.feature_extraction.text* modülünde yer alan *TfidfVectorizer* fonksiyonu kullanılmıştır. Bu fonksiyon, anahtar kelimelerin belge içi sıklığını (TF) ve belgeler arasındaki yaygınlığını (IDF) değerlendirerek, kelimelerin önem derecelerini belirlemeye olanak tanımıştır. Böylece, her bir kelimenin yerel ve genel bağlamdaki ayırt ediciliği detaylı bir şekilde analiz edilmiştir.

Hesaplanan TF-IDF skorları, anahtar kelimelerin toplam önem derecelerine göre sıralanmış ve azalan düzende düzenlenmiştir. Bu sonuçlar, analizlerin tekrarlanabilirliğini ve diğer çalışmalarda referans olarak kullanılabilirliğini artırmak amacıyla bir Excel dosyasına kaydedilmiştir.

Bu yöntem, bir kelimenin hem doküman içinde ne kadar önemli olduğunu hem de genel olarak ne kadar spesifik olduğunu ölçmek için kullanılmaktadır. Verilerde, TF-IDF skorlarının yüksek olduğu anahtar kelimeler, haberlerin ana temalarını yansıtmakta ve kütüphanelerin diplomatik mesajlarını açıkça ortaya koymaktadır.

TF-IDF analiz sonuçları, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin haber içeriklerinde geçen anahtar kelimelerin bağlamsal önemini değerlendirmiştir. En yüksek skorlara sahip kelimeler arasında “ziyaret” (53,50), “büyükelçi” (36,90) ve “cumhurbaşkanı” (26,53) öne çıkmıştır. TF-IDF analizinde “ziyaret” kelimesinin diğer anahtar kelimelere kıyasla en yüksek skora sahip olması, kütüphanelerin medya içeriklerinde özellikle uluslararası diplomatik buluşmalar ve resmî temasların gerçekleştiği önemli platformlar olarak temsil edildiğini göstermektedir. Bu bulgu, yalnızca kavramın sıklığını değil, aynı zamanda metinler arasında ayırt edici bir öneme sahip olduğunu da ortaya koymaktadır. Ayrıca, “hediye” (26,14) ve “sergi” (21,85) gibi kavramların yüksek TF-IDF değerlerine sahip olması, kütüphanelerin kültürel diplomasi kapsamında yürüttüğü sembolik ve temsili faaliyetlerin medya temsillerinde öne çıktığını göstermektedir. Bu kavramların içerikler boyunca dağılımı, kütüphanenin diplomatik ilişkilerde yalnızca bilgi sunan kurumlar değil, aynı zamanda kültürel etkileşim ve yumuşak güç stratejileri açısından anlam yüklü mekânlar olarak konumlandırıldığını desteklemektedir.

“Büyükelçi” kelimesi, kütüphanelerin kültürel diplomasi ve uluslararası ilişkilerdeki merkezi rolünü vurgulayan ikinci en yüksek skora sahiptir. Bunun yanı sıra, “cumhurbaşkanı” ve “hediye” kelimelerinin yüksek skorları, lider düzeyindeki etkileşimler ve diplomatik protokoller çerçevesinde kütüphanelerin kritik rollerini yansıtmaktadır.

“Sergi” kelimesi ise, yüksek TF-IDF skoru ile kütüphanelerin kültürel etkinliklerin düzenlendiği önemli birer alan olduğunu göstermektedir. Bu, kütüphanelerin yalnızca bilgi merkezleri değil, aynı zamanda kültürel ve diplomatik bağlamlarda etkili birer aktör olduğunu kanıtlamaktadır.

Bu TF-IDF analizi, anahtar kelimelerin yalnızca sıklıklarını değil, aynı zamanda bağlamsal önemlerini de ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktadır. Örneğin, “sergi” ve “kültürel miras” gibi kavramlar, kütüphanelerin kültürel etkinlikler aracılığıyla kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamında nasıl bir işlev üstlendiğini göstermektedir. Ancak, kelime yoğunluğu tek başına bu etkinliklerin uluslararası düzeyde ne tür bir etki yarattığını doğrudan ölçmek için yeterli değildir. Bu nedenle, analiz yalnızca kelime frekansına değil, aynı zamanda bu kelimelerin bağlamına da odaklanmıştır. Haber içerikleri incelendiğinde, “sergi” kelimesinin sıklıkla “uluslararası”, “büyükelçi” ve “iş birliği” gibi kavramlarla birlikte kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, sergilerin yalnızca kütüphane içindeki etkinliklerle sınırlı kalmadığını, uluslararası iş birlikleri ve diplomatik ilişkilerle bağlantılı olarak ele alındığını göstermektedir. Dolayısıyla, kelimenin yüksek frekansına ek olarak, kelimenin bağlamı da kütüphanelerin kültürel diplomasi süreçlerindeki rolünü anlamak açısından önemli bir gösterge sunmaktadır.

Analiz, kütüphane haberlerinin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki katkılarını vurgulamakla birlikte, kütüphanelerin diplomatik, kültürel ve toplumsal işlevleri üzerine kapsamlı çıkarımlar yapılmasına olanak tanımaktadır. Ancak, bu tür etkinliklerin uluslararası alanda nasıl bir etki yarattığını daha geniş bir perspektifle değerlendirmek için nitel analizlerin, içerik incelemelerinin ve diplomatik belgelerle desteklenen çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda, kelime analizi ile elde edilen bulgular, uluslararası diplomasiye dair çıkarımlar yaparken destekleyici bir çerçeve sunmaktadır.

Bağlam Analizi

Bu çalışmada, haber metinlerinde geçen anahtar kelimelerin bağlamsal kullanımlarını analiz etmek amacıyla bir bağlam analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sürecinde, Python programlama dili kullanılarak metinler işlenmiş ve anahtar kelimelerin geçtiği cümleler detaylı bir şekilde incelenmiştir. Veri hazırlığı aşamasında, haber metinleri Pandas kütüphanesi aracılığıyla bir veri çerçevesi (*DataFrame*) formatında düzenlenmiş ve her bir anahtar kelimenin geçtiği metin bölümleri ayrıştırılmıştır. Bu yöntem, anahtar kelimelerin çevresindeki bağlamı daha iyi anlamayı ve kelimelerin diplomatik, kültürel ve toplumsal rollerine dair derinlemesine analizler yapmayı mümkün kılmıştır. Bağlam analizi sonuçları, anahtar kelimelerin kütüphanelerin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki rollerine nasıl bir katkı sağladığını açıkça ortaya koymaktadır.

“Ziyaret” kelimesi, analiz edilen metinlerde sıklıkla uluslararası ilişkiler ve diplomatik protokol ile ilişkilendirilmiştir. Örneğin, “*Belçika Dışişleri Bakanı Bernard Quintin ve beraberindeki heyet, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesini ziyaret etti*” gibi ifadeler, kütüphanelerin diplomatik temasların gerçekleştiği mekânlar arasında konumlandığını göstermektedir. Daha önce yapılan analizlerde, “ziyaret” kelimesinin yüksek TF-IDF skoru ve kelime ağı içerisindeki güçlü bağlantıları, kütüphanelerin diplomatik buluşmalar açısından önemli bir rol üstlendiğini ortaya koymuştur. Özellikle “ziyaret” kelimesinin “büyükelçi”, “protokol” ve “uluslararası iş birliği” gibi kavramlarla sıkça eşleşmesi, haber içeriklerinde bu ziyaretlerin büyük ölçüde diplomatik bağlamda gerçekleştiğini desteklemektedir. Bu doğrultuda, haber içeriklerinde yer alan örnek ifadeler, önceki analiz bulgularıyla tutarlılık göstermekte ve kütüphanelerin yalnızca kültürel ve akademik faaliyetlerin yürütüldüğü mekânlar olmanın ötesinde, uluslararası düzeyde diplomatik ilişkilerin geliştirildiği platformlar olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır.

“Cumhurbaşkanı” kelimesi, kütüphanelerin lider düzeyinde gerçekleştirilen etkinliklerdeki rolünü vurgulamaktadır. Bu bağlamda, kütüphanelerin yalnızca bilgi merkezleri değil, aynı zamanda politik ve diplomatik bir odak noktası olduğu anlaşılmaktadır. Benzer şekilde, “sergi” kelimesi, kütüphanelerin kültürel mirasın tanıtımı ve korunması açısından üstlendiği işlevleri ön plana çıkarmaktadır. Örneğin, “Anadolu’dakiler Sergisi Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi’nde sergileniyor” ifadesi, kütüphanelerin kültürel diplomasiye olan katkısını açıkça ortaya koymaktadır.

“Hediye”, “büyükelçi” ve “program” gibi diğer anahtar kelimeler, kütüphanelerin uluslararası protokol ve etkinliklerdeki rollerini yansıtmaktadır. Bu kelimelerin bağlamları, kütüphanelerin diplomatik ilişkilerde kolaylaştırıcı bir araç olarak işlev gördüğünü göstermektedir. Özellikle bu tür ifadeler, kütüphanelerin uluslararası iş birliğini teşvik eden bir platform olarak önemli roller üstlendiğini ortaya koymaktadır.

Bağlam analizi sonuçları, kütüphanelerin ulusal ve uluslararası düzeyde yalnızca bilgi erişim merkezleri olmadığını, aynı zamanda kültürel ve diplomatik bağlamlarda kritik işlevler üstlenen çok yönlü yapılar olduğunu göstermektedir. Özellikle “ziyaret” kelimesinin sıklıkla diplomatik heyetlerin katılımıyla ilişkilendirilmesi, kütüphanelerin kamu diplomasisindeki merkezi rolünü pekiştirmektedir. Benzer şekilde, “sergi” ve “kültürel miras” kelimelerinin bağlamları, kütüphanelerin ulusal kültürün uluslararası düzeyde tanıtımı ve korunması açısından önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Bu analiz, kütüphanelerin kamu

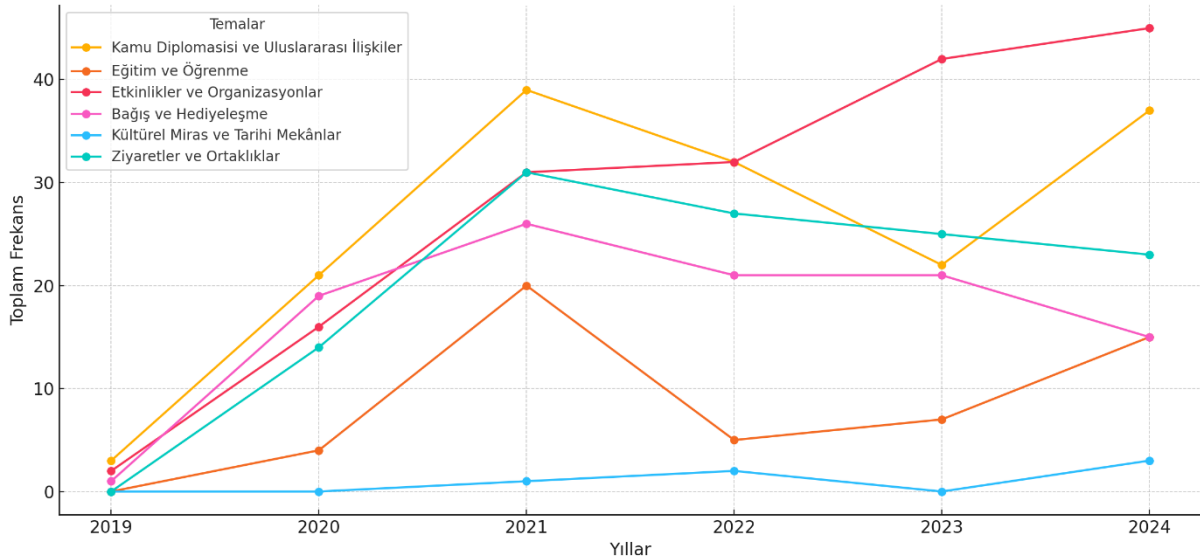
diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki rollerini anlamak için güçlü bir çerçeve sunmakta ve kütüphanelerin diplomasi süreçlerindeki yerini daha iyi anlamaya yönelik bir temel oluşturmaktadır.

Zaman Serisi Analizi

Haber metinlerinde geçen anahtar kelimelerin yıllara göre dağılımını analiz etmek amacıyla bir zaman serisi analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz, kütüphanelerin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki rollerinin yıllar içerisindeki değişimini ve tematik önceliklerin zamanla nasıl şekillendiğini anlamayı hedeflemiştir. Python programlama dili kullanılarak Pandas kütüphanesiyle veriler işlenmiş ve Matplotlib kütüphanesi ile görselleştirme yapılmıştır.

Şekil 4.

Tematik Düzeyde Zaman Serisi Analizi

Analiz kapsamında, anahtar kelimeler içerik odaklarına göre tematik başlıklar altında toplanmıştır. Bu başlıklar; Kamu Diplomasisi ve Uluslararası İlişkiler, Etkinlikler ve Organizasyonlar, Bağış ve Hediyeleşme, Eğitim ve Öğrenme, Kültürel Miras ve Tarihi Mekânlar, ve Ziyaretler ve Ortaklıklar olarak belirlenmiştir. Her tema, aşağıdaki belirli anahtar kelime kümeleri temel alınarak oluşturulmuştur:

Kamu Diplomasisi ve Uluslararası İlişkiler: Barış, dostluk, dayanışma, diplomatik ilişki, devlet başkanı, başbakan, büyükelçi, cumhurbaşkanı, lider, prens, kral, protokol

Etkinlikler ve Organizasyonlar: Çalıştay, etkinlik, seminer, sempozyum, sergi, panel, toplantı, zirve, konferans

Bağış ve Hediyeleşme: Bağış, kitap bağışı, hediye

Eğitim ve Öğrenme: Eğitim programı, program, teknoloji atölyesi, okuma etkinliği

Kültürel Miras ve Tarihi Mekânlar: Kültürel miras

Ziyaretler ve Ortaklıklar: Ziyaret, ortaklık

Ayrıca her tema, grafikte farklı bir renk tonu ile temsil edilmiştir: Sarı renk kamu diplomasisi ve uluslararası ilişkiler temasını, turuncu renk eğitim ve öğrenme temasını, kırmızı renk etkinlikler ve organizasyonlar temasını, pembe renk bağış ve hediyeleşme temasını, açık mavi renk kültürel miras ve tarihi mekânlar temasını, yeşil renk ise ziyaretler ve ortaklıklar temasını temsil etmektedir. Bu renk kullanımı, temaların hangi yıllarda öne çıktığını ve zaman içindeki değişimini görselleştirmede açıklık sağlamaktadır.

Şekil 4 incelendiğinde zaman serisi analizinin bulguları, belirli anahtar kelimelerin diplomasi ve kültürel etkinlikler bağlamında kütüphaneler için ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle, 2020 ve 2021 yılları, birçok anahtar kelimenin zirve yaptığı dönemler olarak dikkat çekmektedir. Bu artış, 2020 yılında Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin açılmasıyla birlikte, kütüphanenin ulusal ve uluslararası düzeyde daha fazla etkinlik ve diplomatik ziyaretin gerçekleştiği bir merkez haline gelmesiyle ilişkilendirilebilir. Bu bağlamda, kütüphanenin açılışı sonrasında artan ziyaretler, sergiler ve diğer etkinlikler, analiz edilen haber içeriklerinde belirgin bir şekilde öne çıkmaktadır. “Ziyaret”, “sergi” ve “cumhurbaşkanı” gibi kelimelerin bu yıllarda yüksek frekans göstermesi, lider düzeyindeki etkinliklerin ve kültürel diplomasi faaliyetlerinin bu dönemde yoğunlaştığını işaret etmektedir.

Diplomatik öncelikler bağlamında “büyükelçi” ve “protokol” kelimelerinin düzenli olarak yüksek frekans göstermesi, kütüphanelerin uluslararası ilişkilerde diplomatik araç olarak sürekliliğini ortaya koymaktadır. Öte yandan, 2024 yılında belirli anahtar kelimelerin frekansındaki düşüş, diplomatik ve kültürel faaliyetlerin yoğunluk açısından dönemsel olarak değişkenlik gösterebileceğini düşündürmektedir.

Zaman serisi analizi, kütüphanelerin farklı dönemlerdeki diplomatik ve kültürel rolleri arasındaki değişimini anlamak için kritik bir araç sunmaktadır. Anahtar kelimelerin yıllık frekanslarının görselleştirilmesi, kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamında kütüphanelerin hangi temalara odaklandığını ve bu odakların zaman içerisinde nasıl evrildiğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Analiz kapsamında, yıllara göre haber metinlerinin sayısı da dikkate alınmıştır. 2020 yılı öncesinde, kütüphane henüz faaliyete geçmediğinden, haber içeriklerinin büyük ölçüde hibe edilen kaynaklarla ilgili olduğu ve sınırlı sayıda veri sunduğu tespit edilmiştir. 2020 ve 2021 yıllarında ise kütüphanenin açılışıyla birlikte etkinliklerin ve diplomatik ziyaretlerin arttığı, bu durumun anahtar kelime frekanslarına yansıdığı görülmektedir. 2025 yılına ait veriler yalnızca yılın ilk günlerini kapsadığı ve istatistiksel olarak anlamlı bir eğilim sunmadığı için analiz dışında tutulmuştur. Bu tercih, eğilimlerin sağlıklı yorumlanabilmesi ve zaman serisinin metodolojik bütünlüğünün korunması açısından önemli görülmüştür. Yapılan yorumlamalarda, haber içeriklerinin yıllara göre dağılımı ve veri kapsamı göz önünde bulundurulmuş, kütüphanelerin diplomasi süreçlerindeki rolü bu bağlamda değerlendirilmiştir.

olduğunu düşündürmektedir. Bu tür analizler, kütüphanelerin yumuşak güç stratejilerindeki önemini vurgulamakta ve kültürel mirasın korunması ve tanıtılması bağlamında kütüphanelerin diplomatik araçlar olarak değerlendirilmesine ışık tutmaktadır.

Sonuç ve Değerlendirme

Kütüphaneler, günümüzde yumuşak güç ve kültürel diplomasi alanlarında giderek daha önemli aktörler olarak değerlendirilmekte ve bu alanlarda stratejik roller üstlenmektedir. Tarihsel olarak bilgiye erişim, eğitim ve kültürel etkinliklerin desteklenmesi gibi temel işlevlere sahip olan bu kurumlar, günümüzde bu rollerini aşarak uluslararası ilişkiler ve kamu diplomasisi süreçlerinde etkili araçlara dönüşmektedir. Kültürel diplomasi, bir ülkenin kültürel varlıkları aracılığıyla uluslararası kamuoyunda olumlu bir imaj oluşturma ve ilişkiler kurma süreci olarak tanımlanırken; yumuşak güç ise, bir ülkenin değerleri ve kültürel çekiciliği yoluyla dolaylı etki yaratma kapasitesini ifade etmektedir. Bu bağlamda kütüphaneler, yalnızca bilgi sunan yapılar değil, aynı zamanda kültürel aktarım, temsil ve diplomatik etkileşimlerin yürütüldüğü sembolik mekânlar olarak konumlanmaktadır.

Ülkeler, küresel diplomasinin giderek daha karmaşık hale gelen yapısı içinde ilerlerken, kütüphanelerin stratejik kullanımı da gelişmeye devam etmektedir. Kütüphaneler, küresel bilgi akışının merkezlerinde yer almakta ve uluslararası ilişkilerde bir ülkenin sesini duyurmak, kültürünü tanıtmak ve iş birlikleri geliştirmek için etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir. Kütüphaneler aracılığıyla yürütülen kültürel diplomasi, yalnızca bir ülkenin kültürünün tanıtılmasını değil, aynı zamanda eğitim ve toplumsal kalkınma alanlarında önemli katkılar sağlamaktadır. Bu doğrultuda, kütüphaneler, bir toplumun bilgi mirasını ve kültürel değerlerini korurken, bu unsurların uluslararası alanda paylaşılmasını ve farklı kültürlerle bağların güçlendirilmesini sağlayan köprüler olarak işlev görmektedir.

Kütüphaneler, yalnızca bilgiye erişim sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda eğitim programları, kültürel etkinlikler, uluslararası sergiler ve dijital platformlar aracılığıyla küresel iş birliğini teşvik eden çok yönlü yapılardır. Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi, farklı yaş gruplarına yönelik özel kütüphane birimleri, uluslararası sergiler ve eğitim atölyeleri gibi yenilikçi yaklaşımlarıyla bu işlevi güçlü bir şekilde desteklemektedir. Uluslararası projeler ve kültürel alışveriş programları, kütüphanenin yerel ve küresel düzeyde bir kültürel aktör olarak konumlanmasını sağlamaktadır.

Bu çalışmada, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki medya temsilleri, metin madenciliği yöntemleri kullanılarak sistematik biçimde analiz edilmiştir. Çalışmanın en ayırt edici yönlerinden biri, doğal dil işleme (NLP), kelime frekansı, TF-IDF, zaman serisi ve kelime ağı analizi gibi tekniklerin entegre edilerek büyük hacimli metinsel verilerden anlamlı temalar ve kavramsal örüntüler çıkarılmasıdır. Böylece, kütüphanelerin diplomatik söylemde nasıl konumlandığı yalnızca içerik bazlı gözlemlerle değil, ölçülebilir ve tekrarlanabilir dijital analiz teknikleriyle ortaya konmuştur. Bu açıdan bu çalışmada yapılan analizler, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nin kamu diplomasisi ve yumuşak güç bağlamındaki rollerine ışık tutmuştur. Kelime frekansı ve bağlam analizleri, “ziyaret,” “sergi,” “büyükelçi” ve “kültürel miras” gibi anahtar temaların kütüphanenin kültürel ve diplomatik etkileşimlerindeki önemini ortaya koymuştur. Zaman serisi analizi, kütüphanenin diplomatik faaliyetlerinde özellikle 2020 ve 2021 yıllarında bir

yoğunlaşma olduğunu göstermiştir. TF-IDF analizleri ise “sergi” ve “kültürel miras” gibi kavramların bağlamsal önemini vurgulamış; kelime ağı analizleri, bu kavramların uluslararası ilişkilerdeki tematik bağlantılarını görünür kılmıştır. Ziyaret eden ülkeler üzerine yapılan analiz ise kütüphanenin geniş bir diplomatik ağ içerisinde yer aldığını ve farklı ülkelere gelen ziyaretçilerin, kütüphaneyi uluslararası bir kültür platformu olarak değerlendirdiğini göstermektedir.

Tüm bu sonuçlar, kütüphanelerin yalnızca bilgi erişimi sağlayan kurumlar değil, aynı zamanda kültürel ve diplomatik değerlerin üretildiği, temsil edildiği ve uluslararası kamuoyuna sunulduğu etkileşim alanları olduğunu göstermektedir. Çalışmada kullanılan metin madenciliği teknikleri sayesinde, bu temsil biçimleri istatistiksel olarak desteklenmiş, yorumlanabilir ve başka bağlamlara uyarlanabilir bir model haline getirilmiştir.

Kullanılan metin madenciliği yöntemleri, özellikle kelime frekansı, TF-IDF, kelime ağı ve zaman serisi analizleri, sadece nitel değerlendirmelere değil, aynı zamanda ölçülebilir ve tekrarlanabilir sonuçlara ulaşmayı mümkün kılmış; bu yönüyle çalışmayı hem yöntemsel hem de içeriksel olarak güçlendirmiştir. Söz konusu yöntemlerin başka ulusal kütüphaneler ve kültürel kurumlar üzerinde uygulanabilir olması, çalışmayı aynı zamanda model önerisi niteliğine de taşımaktadır.

Elde edilen veriler ışığında, kütüphanelerin uluslararası ilişkilerdeki rollerinin daha bütüncül bir yaklaşımla anlaşılması sağlanmakta; bu rol yalnızca kamu diplomasisi ve kültürel diplomasi kapsamında değil, aynı zamanda giderek gelişmekte olan “kütüphane diplomasisi” başlığı altında özgün bir araştırma alanı olarak da değerlendirilmektedir. Bu bağlamda çalışma, literatüre yalnızca bir vaka incelemesi değil, aynı zamanda kavramsal ve yöntemsel düzeyde yeni açılımlar sunan bir katkı niteliği taşımaktadır.

Çalışmanın sunduğu kavramsal ve uygulamalı katkılar, özellikle kamu politikalarının şekillendirilmesinde kütüphanelerin diplomatik ve kültürel rolleri açısından daha sistematik biçimde değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Aynı zamanda, uluslararası iş birliği projeleri ve kültürel diplomasi girişimlerinde kütüphanelerin daha aktif ve stratejik biçimde konumlandırılmasına yönelik öneriler, bu çalışmanın bulgularına dayandırılabilir.

Bu çalışmanın bulguları, kütüphanelerin kültürel diplomasi ve yumuşak güç politikaları çerçevesinde stratejik aktörler olarak daha sistematik biçimde ele alınması gerektiğine işaret etmektedir. Bu doğrultuda, kamu politikalarının oluşturulmasında kütüphanelerin diplomatik ve kültürel temsil yetenekleri dikkate alınmalı; kütüphaneler yalnızca bilgi hizmeti sunan yapılar değil, aynı zamanda kültürel aktarım, uluslararası etkileşim ve çok taraflı iş birliklerinin yürütüldüğü kurumlar olarak konumlandırılmalıdır. Ulusal ve uluslararası düzeyde yürütülen kültürel diplomasi projelerinde, kütüphanelerin aktif katılımını sağlayacak yönetsel ve kurumsal düzenlemeler yapılmalı; bu kurumların medya stratejileri ve dijital söylemleri düzenli olarak analiz edilerek kültürel temsil yetenekleri ölçülebilir hale getirilmelidir. Ayrıca, gelecekte yapılacak araştırmaların farklı ülke örnekleri ve farklı kütüphane türleri üzerinden benzer analizlerle genişletilmesi, “kütüphane diplomasisi” kavramının kuramsal altyapısının güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

İzinler

Etik Kurul İzni

Yazarlar makale için etik kurul onayı gerekmediğini beyan etmişlerdir.

Yazarlık Katkısı

Kaan Çınar: Metodoloji, Veri Toplama, Veri Analizi, Veri Görselleştirme

Ahmet Gedik: Fikir/Kavram, Kavramsal Arka Plan, Yazım, Değerlendirme ve İnceleme

Kaynakça

- Ahmad, S., Ameen, K., ve Ahmad, S. (2020). Information professionals' soft skills status and barriers in its development: A mixed method study. *Library Management*, 42(1/2), 80-92. <https://doi.org/10.1108/lm-03-2020-0048>
- Australian Library and Information Association (ALIA). (2018). Submission in response to the Australian Government Soft Power Review. *ALIA*. Erişim Adresi: <https://read.alia.org.au/alia-submission-response-australian-government-soft-power-review-october-2018>
- Bell, E. (2022). Understanding soft power discourse in the national library of australia. *Journal of Documentation*, 78(6), 1457-1475. <https://doi.org/10.1108/jd-11-2021-0231>
- Bell, E. ve Kennan, M. (2021). The library as soft-power actor: A review. *Ifla Journal*, 48(4), 706-716. <https://doi.org/10.1177/03400352211054113>
- Branch-Mueller, J., Stang, C. ve Rathi, D. (2023). I needed to learn this in my first year as a faculty member. *School Libraries Worldwide*, 28(1), 18-33. <https://doi.org/10.29173/slw8556>
- Cross, M. K. D. ve Pekkanen, S. M. (2023). Introduction. Space Diplomacy: The Final Frontier of Theory and Practice. *The Hague Journal of Diplomacy*, 18(2-3), 193-217. <https://doi.org/10.1163/1871191x-bja10152>
- Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi. (2025). Haberler. Erişim tarihi: 06 Ocak 2025, <https://mk.gov.tr/kutuphane-sitesi/Haber/liste>
- Çakmak, T., ve Eroğlu, Ş. (2020). Sosyal medyada kullanıcı etkileşimi ve içerik kategorizasyonu: Ankara'daki halk kütüphanelerinin Facebook gönderilerinin analizi. *Türk Kütüphaneciliği*, 34(2), 160-186. <https://doi.org/10.24146/tk.706882>
- Decker, E. (2020). 'Whose line is it anyway?' Using improvisation to hone library employees' customer service skills. *Education Libraries*, 43. <https://doi.org/10.26443/el.v43i0.356>
- Enaifoghe, A. O. ve Makhutla, N. E. (2020). Exploring cultural diplomacy as soft power through cultural communication exports: A model of power for promoting peace and security. *African Journal of Gender, Society & Development*, 9(3), 83.
- García, Ó. J. M., & Magnúsdóttir, R. (Eds.). (2019). *Machineries of Persuasion: European Soft Power and Public Diplomacy during the Cold War*. Boston: De Gruyter.
- Grincheva, N. (2024). The past and future of cultural diplomacy. *International Journal of Cultural Policy*, 30(2), 172-191.

- Gurgu, E.ve Cociuban, A. D. (2016). The role of public diplomacy in international relations in full process of globalization. *Annals of Spiru Haret University, Economic Series*, 16(2), 125-143. <https://doi.org/10.26458/16210>
- Gutierrez, J. J. P. (2015). World libraries, the diplomatic role of cultural agencies. *European Review*, 23(3), 361-368. <https://doi.org/10.1017/S1062798715000137>
- Ion, C. (2011). Les bibliothèques publiques et le modèle politique français. *Bulletin des Bibliothèques de France*. <https://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2011-02-0018-003>
- JISC (2008). Text Mining Briefing Paper. Joint Information Systems Committee. Erişim Adresi: <http://jisc.ac.uk/media/documents/publications/bptextminingv2.pdf>
- Kelley, J. R. (2008). Between “Take-offs” and “Crash Landings”: Situational Aspects of Public Diplomacy. *Routledge handbook of public diplomacy* (ss. 92-105). London: Routledge.
- Kınık, D., Güran, A. (2021). TF-IDF ve Doc2Vec Tabanlı Türkçe Metin Sınıflandırma Sisteminin Başarım Değerinin Ardışık Kelime Grubu Tespiti ile Arttırılması. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (21), 323-332. <https://doi.org/10.31590/ejosat.774144>
- Kraske, G. E. (1985). *Missionaries of the book: The American library profession and the origins of United States cultural diplomacy*. Connecticut: Greenwood Press.
- Kurt, L., Gürdal, O., ve Batmaz, İ. (2022). Bilgi yönetimi bağlamında metin madenciliği teknikleri ile dijital içerik analizi. *Türk Kütüphaneciliği*, 36(4), 472-494. <https://doi.org/10.24146/1152238>
- Maack, M. N. (2001). Books and libraries as instruments of cultural diplomacy in Francophone Africa during the Cold War. *Libraries & Culture*, 58-86.
- Mariano, R. (2023). Understanding US library diplomacy practices in the 21st century. *Ifla Journal*, 50(2), 211-227. <https://doi.org/10.1177/03400352231210543>
- Mariano, R. and Vårheim, A. (2021). Libraries, museums and cultural centers in foreign policy and cultural diplomacy: a scoping review. *Journal of Documentation*, 78(3), 651-672. <https://doi.org/10.1108/jd-05-2021-0103>
- Mark, S. (2009). A greater role for cultural diplomacy (Vol. 1). Clingendael: Netherlands Institute of International Relations.
- Melissen, J. (2005). The new public diplomacy: Between theory and practice. *The new public diplomacy: Soft power in international relations* (ss. 3-27). London: Palgrave Macmillan.
- Mulcahy, K. V. (1999). Cultural diplomacy and the exchange programs: 1938-1978. *The Journal of Arts Management, Law, and Society*, 29(1), 7-28. <https://doi.org/10.1080/10632929909597282>
- Nattier, C. (2015). *La diplomatie publique et culturelle de demain: nouvelles stratégies pour de nouveaux défis*. Montreal: Association internationale des études québécoises (AIEQ).
- Nye Jr, J. S. (2008). Public diplomacy and soft power. *The annals of the American academy of political and social science*, 616(1), 94-109. <https://doi.org/10.1177/0002716207311>
- Riordan, S. (2005). Dialogue-based public diplomacy: A new foreign policy paradigm?. *The new public diplomacy: Soft power in international relations* (ss. 180-195). London: Palgrave Macmillan.

- Saliu, H. (2020). The Evolution of the Concept of Public Diplomacy from the Perspective of Communication Stakeholders. *Medijska istraživanja: znanstveno-stručni časopis za novinarstvo i medije*, 26(1), 69-86.
- Talib, R., Hanif, M. K., Ayesha, S., ve Fatima, F. (2016). Text mining: Techniques, applications and issues. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications (IJACSA)*, 7(11), 414–418.
- Tuğlu, A. (2020). Medeniyetimizde kütüphaneler ve Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi. *Düşünen Şehir*, 12, 76-83. Erişim Adresi: https://www.kayseri.bel.tr/uploads/edergiler/pdf/dusunen_sehir_12_web.pdf
- Zanini, N., ve Dhawan, V. (2015). Text mining: An introduction to theory and some applications. *Research Matters*, 19.